Deelrapportage

LHB TIQA+

2025-2026
Gemeente Almelo

vizier
gericht op discriminatie & diversiteit

Gemeente Almelo

Colofon

Auteurs:

Lena Rijnierse en Dinant Dumoulin

Redactie:

Mickey Steijaert

Opdrachtgever:

Gemeente Almelo

Uitvoerende organisatie:

Vizier

Publicatiedatum:

November 2026

Contact:

Stichting Vizier

Ariënsplein 1

7511 JX Enschede

Onderzoek@vizieroost.nl

Het overnemen van deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting 4

1. Opdracht en opzet 6

1.1 Achtergrond en doelstelling 6

1.2 Doelgroepen en definities 6

1.3 Onderzoeksverantwoording 7

Vragenlijst en werving deelnemers 7

Respons 8

Weging 8

1.4 Leeswijzer 11

2. Openheid en acceptatie 12

2.1 Openheid 12

2.2 Acceptatie 14

3. Veiligheid en ongewenst gedrag 16

3.1 Veiligheid en aanpassingsgedrag 16

3.2 Ervaring met ongewenst gedrag 18

3.5 Handelingsperspectief 20

4. Woonomgeving en overheidsbeleid 23

4.1 Verbondenheid leefomgeving 23

4.2 Behoeften en voorkeuren lokaal beleid 24

5. Beleidsaanbevelingen 27

Overkoepelende maatregelen 28

Zichtbaarheidsmaatregelen 30

Praktijkmaatregelen 31

Bijlage 1: Uitleg lhbtiqa+ begrippen 33

Samenvatting

Dit rapport gaat over het welzijn, de ervaringen en de behoeften van lhbtiqa+ inwoners in Almelo. De gemeente Almelo wil hiermee meer inzicht krijgen in hoe de lhbtiqa+ gemeenschap haar gemeente ervaart en beoordeelt. Daarbij wordt gekeken naar thema's als acceptatie, veiligheid, woonomgeving en overheidsbeleid, met bijzondere aandacht voor verschillen tussen cisgender lhb+ en niet-cisgender personen.

De cijfers zijn in 2025 verzameld via een (online) vragenlijst. Dit rapport gaat over lhbtiqa+ personen van 16 jaar of ouder uit Almelo. De lhbtiqa+ gemeenschap kent veel verschillende identiteiten (bijvoorbeeld homoseksuele mannen of transgender personen). De verschillende groepen hebben verschillende ervaringen en behoeften. Omdat er slechts 55 deelnemers uit Almelo de vragenlijst hebben ingevuld, kunnen we geen uitspraken doen over alle identiteiten apart. We kunnen wel uitspraken doen over twee verschillende groepen binnen de lhbtiqa+ gemeenschap: cisgender lhb+ personen en niet-cisgender personen. Een begrippenlijst is te vinden in Bijlage 1.

De belangrijkste uitkomsten uit het onderzoek zijn:

Grote verschillen in openheid en acceptatie tussen cisgender lhb+ en niet-cisgender personen.

Lhbtiqa+ deelnemers uit Almelo geven aan voldoende ruimte te voelen om open te zijn over zowel hun seksuele oriëntatie als genderidentiteit. Dit geldt voor openheid richting ouders, broers/zussen en vrienden. Ook de mate van ervaren acceptatie op het gebied van seksuele oriëntatie en genderidentiteit wordt in Almelo met een voldoende beoordeeld, maar er zijn grote verschillen tussen cisgender lhb+ en niet-cisgender deelnemers. Terwijl cisgender lhb+ deelnemers in alle omgevingen zich voldoende of goed geaccepteerd voelen, voelen niet-cisgender deelnemers zich op een groot aantal gebieden onvoldoende geaccepteerd. Zij beoordelen bijvoorbeeld de ervaren acceptatie tijdens het uitgaan en op de sportvereniging met een onvoldoende.

Deelnemers uit Almelo voelen zich regelmatig onveilig

Bijna de helft van de deelnemers (45%) uit Almelo geeft aan zich in het algemeen soms of vaak onveilig te voelen. Dit is iets meer dan in heel Overijssel (38%). Ook op straat en in de horeca voelen deelnemers uit Almelo zich vaker onveilig dan deelnemers uit Overijssel als geheel.

Ook in (on)veiligheidservaring zien we grote verschillen tussen cisgender lhb+ en niet-cisgender deelnemers. Onder de niet-cisgender deelnemers is het deel dat zich soms of vaak onveilig heeft gevoeld twee tot drie keer zo groot als onder de cisgender lhb+ deelnemers.

Groot deel lhbtiqa+ in Almelo is wel eens slachtoffer van ongewenst gedrag

Een aanzienlijk deel van de deelnemers is in de afgelopen twee jaar slachtoffer geworden van ongewenst gedrag. Dit kan gaan van 'lichtere' vormen, zoals afkeurende blikken, naar zwaardere vormen zoals bedreiging, seksuele intimidatie en seksuele/lichamelijke mishandeling. Daarbij maken niet-cisgender deelnemers gemiddeld ruim vier keer zo vaak ongewenst gedrag mee als cisgender deelnemers.

Het overgrote deel van de deelnemers uit Almelo die slachtoffer zijn geworden van een zwaardere vorm van ongewenst gedrag, heeft hiervan geen melding gedaan bij de politie of een antidiscriminatievoorziening. De meest voorkomende redenen om geen melding te doen zijn de verwachting dat er niets met de melding zou gebeuren en bezorgdheid over de mogelijke negatieve gevolgen van een melding.

Grote behoefte aan steviger lhbtiqa+ beleid in gemeente Almelo

Het algemene gevoel van verbondenheid dat lhb+ deelnemers in Almelo met de leefomgeving hebben is laag (gemiddeld beoordeeld met een 5,4). Cisgender lhb+ deelnemers voelen zich meer verbonden met hun leefomgeving dan niet-cisgender deelnemers. Daarbij geeft het overgrote deel van de deelnemers, voornamelijk niet-cisgender personen, uit Almelo aan graag (veel) meer lhbtiqa+ personen te willen kennen in hun woonplaats.

Maar een zeer klein deel van de deelnemers uit Almelo vindt dat hun gemeente genoeg doet voor acceptatie van seksuele-/genderdiversiteit (7% en 6%). De beleidsmaatregelen 'voorlichting op scholen', 'gratis geslacht aanpassen in identiteitsdocumenten' en 'de regenboogvlag uithangen op lhbtiqa+ dagen' worden door deelnemers het meest belangrijk gevonden. 73% en 74% vind deze maatregelen (heel) belangrijk.

Door de gemeente geregelde en betaalde regenboogbankjes, regenboogzebrapaden en mannenontmoetingsplekken/cruisearea worden door de minste deelnemers belangrijk gevonden.

Ook verschillen cisgender lhb+ en niet-cisgender deelnemers in hun voorkeuren voor toekomstig lhbtiqa+ beleid in Almelo. Niet-cisgender deelnemers laten een sterkere voorkeur zien voor beleidsmaatregelen die toegankelijkheid bevorderen en drempels afbouwen die acceptatie van deze groep mogelijk verminderen.

1. Opdracht en opzet

1.1 Achtergrond en doelstelling

Dit rapport gaat over het welzijn van lhbtiqa+ personen die in de gemeente Almelo wonen. Het beschrijft de ervaringen en behoeften van deze inwoners die in 2025 zijn gemeten. De aanleiding voor dit rapport is de wens van de gemeente Almelo om meer inzicht te krijgen in het welzijn van lhbtiqa+ inwoners.

Dit rapport is een verdieping van de eerdere provinciale welzijnsmonitor: de *Welzijnsmonitor LHBTIQA+ 2025 Gelderland en Overijssel.*[1]

In dit rapport staat de volgende hoofdvraag centraal: *"Wat zijn de ervaringen en behoeften van lhbtiqa+ personen uit Almelo op het gebied van acceptatie, veiligheid, woonomgeving en overheidsbeleid in 2025?"*

Bij deze hoofdvraag hoort de volgende deelvraag: *"In hoeverre verschillen deze ervaringen en behoeften tussen cisgender lhb+ personen en niet-cisgender personen?"*

1.2 Doelgroepen en definities

Dit rapport gaat over lhbtiqa+ personen van 16 jaar en ouder uit Almelo. Binnen de lhbtiqa+ gemeenschap bestaan veel verschillende identiteiten. Voorbeelden hiervan zijn homomannen, transgender personen, non-binaire personen en biseksuele personen. Deze verschillende groepen kunnen verschillende ervaringen en behoeften hebben.

In dit rapport zijn de namen van de verschillende identiteiten gebaseerd op de indeling van Movisie.[2] Een overzicht van de gebruikte begrippen is te vinden in Bijlage 1.

Het aantal deelnemers uit Almelo is klein. Hierdoor kunnen niet voor iedere identiteit betrouwbare uitspraken worden gedaan, omdat er simpelweg te weinig deelnemers binnen deze groepen vallen. Daarom zijn in dit rapport meerdere identiteiten samengenomen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen twee groepen: 'niet-cisgender' en

[1] Hasselt, M., Spierings, N., Wietsema, R., & Rijnierse, L. (2025). Welzijnsmonitor LHBTIQA+ Gelderland en Overijssel. Vizier en Radboud Universiteit. Geraadpleegd van https://vizieroost.nl/onderzoek/monitor-lhbtiqa-2025/

[2] Van den Berg, K., Van Kleef, N., & Weegels, E. (2025) Feiten en cijfers over lhbtiqa+ personen op een rij. Movisie. Geraadpleegd van https://www.movisie.nl/publicatie/feiten-cijfers-lhbtiqa-rij

‘cisgender lhb+’. De verdeling van de deelnemers uit Almelo over deze twee groepen is weergegeven in Tabel 1.1.

De indeling als ‘niet-cisgender’ is gebaseerd op de vraag “Als u een label aan uw genderidentiteit koppelt, welk label zou u dan kiezen?”. Mensen horen bij deze groep als ze zich identificeren als transgender man, transgender vrouw, non-binair, genderfluïde of een andere genderidentiteit dan cisgender. Deelnemers die zich als cisgender identificeren of (nog) niet weten wat hun genderidentiteit is, horen niet bij deze groep.

De indeling als ‘cisgender lhb+’ is gebaseerd op de vraag “*Hoe zou u uw seksuele oriëntatie omschrijven?*”. Mensen horen bij deze groep als ze zich identificeren als lesbisch, homoseksueel, bi+, aseksueel of een andere seksuele oriëntatie dan heteroseksueel. Deelnemers die zich als heteroseksueel identificeren of (nog) niet weten wat hun seksuele oriëntatie is, horen niet bij deze groep.

De twee groepen sluiten elkaar uit. Wanneer iemand in het onderzoek bij de groep ‘niet-cisgender’ hoort, kan diegene niet bij de groep ‘cisgender lhb+’ horen. Dit betekent dat iemand die transgender en homoseksueel is bij de groep ‘niet-cisgender’ hoort. Zo kunnen verschillen tussen deze twee groepen worden bekeken. Deelnemers die niet duidelijk bij één van de groepen zijn in te delen, omdat zij twijfelen aan zowel hun genderidentiteit als seksuele oriëntatie, zijn buiten het onderzoek gelaten. Tot slot wordt in dit rapport gerefereerd aan ‘deelnemers’. Dit zijn alle lhbtiqa+ personen uit Almelo die de vragenlijst hebben ingevuld.

1.3 Onderzoeksverantwoording

Vragenlijst en werving deelnemers

Om de hoofdvraag te beantwoorden, gebruiken we de dataset van de *Welzijnsmonitor LHBTIQA+ 2025 Gelderland en Overijssel*. Deze dataset bevat de antwoorden van lhbtiqa+ personen die een vragenlijst hebben ingevuld. De vragen gingen onder andere over acceptatie, veiligheid, ervaringen met ongewenst gedrag, de woonomgeving en overheidsbeleid. Deelnemers konden de vragenlijst online invullen. Het grootste deel van de vragen bestond uit gesloten vragen, waarbij deelnemers konden kiezen uit verschillende antwoordmogelijkheden. Deze antwoorden vormen de basis van dit rapport. Daarnaast bevatte de vragenlijst enkele open vragen, waarbij deelnemers zelf een antwoord konden geven of aanvullen. Deze antwoorden gebruiken we waar nodig om de cijfers uit de gesloten vragen te ondersteunen.

Tussen 10 februari en 31 maart 2025 konden lhbtiqa+ personen van 16 jaar en ouder uit Gelderland en Overijssel de vragenlijst invullen. Omdat de seksuele oriëntatie en genderidentiteit van Nederlanders niet worden geregistreerd, was het niet mogelijk om een willekeurige steekproef te trekken van alle lhbtiqa+ personen in Gelderland en

Overijssel. Daarom zijn deelnemers op verschillende manieren geworven, met hulp van meerdere organisaties. Landelijke en lokale organisaties, zoals het COC, Transgendernetwerk, het NNID en verschillende Pridenetwerken, hebben de vragenlijst verspreid.

Ook gemeenten, buurthuizen en verschillende lokale verenigingen en ondernemingen waren hierbij betrokken.

Daarnaast zijn flyers met een link naar de vragenlijst verspreid op scholen, bij GGD's, bij bedrijven en in de openbare ruimte. Ook is de vragenlijst via sociale media verspreid met behulp van online advertentiecampagnes. Op deze verschillende manieren is geprobeerd om een zo divers mogelijke groep deelnemers te bereiken.

Respons

In totaal is de vragenlijst door 3.533 deelnemers ingevuld. In dit rapport gebruiken we alleen de antwoorden van deelnemers uit Overijssel en gemeente Almelo. In Overijssel waren 1.132 deelnemers (zie Tabel 1.2), waarvan 55 deelnemers in Almelo wonen. Zoals hierboven is uitgelegd, zijn de deelnemers verdeeld in twee groepen. In totaal zijn 40 deelnemers uit Almelo 'cisgender lhb+' en 15 deelnemers 'niet-cisgender'. Deze cijfers zijn terug te vinden in Tabel 1.1.

Het aantal deelnemers in de tabellen in dit rapport is niet altijd hetzelfde. Dit komt omdat sommige deelnemers niet alle vragen hebben beantwoord of omdat ze sommige vragen niet hebben gekregen omdat het voor hen niet relevant was. Zo zijn bijvoorbeeld vragen over het melden van ongewenst gedrag alleen gesteld aan deelnemers die dit gedrag hebben meegemaakt.

Weging

De gebruikte dataset is niet representatief voor de lhbtiqa+ populatie van Overijssel en Almelo. Dit komt doordat de deelnemers van de vragenlijst niet willekeurig zijn geworven. Hierdoor worden bepaalde groepen over- of ondervertegenwoordigd. Hiermee wordt bedoeld dat bepaalde groepen in de dataset een groter of kleiner aandeel hebben dan in de maatschappij. Bijvoorbeeld: het percentage 16-25-jarigen is vele malen groter in een dataset dan in de maatschappij. In dit geval zouden de 16-25-jarige deelnemers oververtegenwoordigd zijn, en daarmee zouden hun antwoorden veel meer invloed hebben op de uitkomsten van het onderzoek dan andere groepen, simpelweg omdat er meer deelnemers in deze groep zitten.

Dit kan ervoor zorgen dat sommige cijfers vertekend worden en vooral de antwoorden weerspiegelen van de grootste groep (en daarmee te kleinere, ondervertegenwoordigde groep tekortdoen). Om hiervoor te compenseren wordt er gebruik gemaakt van een dataweging. Hierbij wordt de data gewogen op leeftijd en geslacht, waarvoor gegevens

van het CBS[3] zijn gebruikt. Na het wegen tellen de antwoorden van ondervertegenwoordigde groepen zwaarder mee dan de antwoorden van oververtegenwoordigde groepen.

De dataset bevat voornamelijk jongere deelnemers en weinig personen boven de 55. De oudste leeftijdsgroep is daarmee in Overijssel en Almelo sterk ondervertegenwoordigd. Daarnaast is het aandeel vrouwen (bij geboorte) in de dataset groter dan in de maatschappij. Aan de hand van de weging, zullen dus de antwoorden van de oudste leeftijdsgroep en de bij geboorte aangewezen mannen zwaarder meetellen. Door gebruik te maken van weging, kunnen de antwoorden van de deelnemers beter vertaald worden naar de volledige lhbtiqa+ populatie van Overijssel en Almelo. Dit neemt niet weg dat de totale steekproefomvang van Almelo klein blijft, dus is het van belang om voorzichtig te zijn met het trekken van conclusies over de gehele lhbtiqa+ populatie in Almelo op basis van de resultaten.

Tabel 1.1 Aantal deelnemers Almelo

Per seksuele oriëntatie	
Lesbisch	16
Homoseksueel	16
Bi+	17
Aseksueel	5
Totaal opgenomen in onderzoek als 'cisgender lhb+'	**40**
Weet ik nog niet/overig/Queer	-
Heteroseksueel (niet-cisgender)	1
Per genderidentiteit	
Transgender	5
Non-binair/ non-conforming	10
Totaal opgenomen in onderzoek als 'niet-cisgender'	**15**
Cisgender	40
Woonomgeving	
Stad (centrum)	19
Stad (buitenwijk)	26
Dorp	2
Buitengebied/platteland	1
Leeftijd	
16-25 jaar	19
26-35 jaar	18
36-45 jaar	9
46-55 jaar	6

[3] Centraal Bureau voor de Statistiek (2025). Bevolking op 1 januari en gemiddeld; geslacht, leeftijd en regio. Geraadpleegd van https://opendata.cbs.nl/#/dataset/03759ned/table?dl=3F921

55+	3
Totaal aantal deelnemers Almelo	55

Tabel 1.2 Aantallen deelnemers Overijssel

Per seksuele oriëntatie	
Lesbisch	274
Homoseksueel	345
Bi+	252
Aseksueel	78
Weet ik nog niet/overig	21
Heteroseksueel (niet-cisgender)	10
Per genderidentiteit	
Transgender	107
Non-binair	126
Queer	60
Cisgender	805
Weet ik nog niet/overig/onbekend	32
Totaal aantal deelnemers Overijssel	1132

1.4 Leeswijzer

Bij de beantwoording van de hoofdvraag is dit rapport verdeeld in vier inhoudelijke hoofdstukken. De meeste resultaten bespreken we aan de hand van een tabel, die in sommige gevallen wordt aangevuld met een figuur. In de tabellen staan cijfers over Almelo en, waar nodig, Overijssel. Op die manier vergelijken we de situatie van lhbtiqa+ personen in de gemeente met die van lhbtiqa+ personen in de provincie. In de tabellen staan ook de verschillen tussen cisgender lhb+ en niet-cisgender personen. De cijfers die we bespreken in de tekst zijn in de tabellen **dikgedrukt** en **paars** gemaakt.

In hoofdstuk 2 wordt de ervaren acceptatie door lhbtiqa+ personen uit Almelo besproken. Hoofdstuk 3 gaat over veiligheid en slachtofferschap. Dit hoofdstuk gaat ook over aanpassingsgedrag, het melden van ongewenst gedrag en de reden om geen melding te doen. In hoofdstuk 4 worden de relatie van lhbtiqa+ personen met hun woonomgeving en hun houding tegenover overheidsbeleid besproken. Hierbij gaat het ook over het belang van en de voorkeuren voor beleid. Het rapport wordt afgesloten met hierop aansluitende beleidsaanbevelingen in hoofdstuk 5. Daaronder staat een bijlage met daarin een begrippenlijst met uitleg over alle identiteiten en de belangrijkste benamingen.

2. Openheid en acceptatie

2.1 Openheid

Tabel 2.1 geeft weer hoe open lhbtiqa+ personen zijn over hun seksuele oriëntatie en genderidentiteit. Ook staat weergegeven in hoeverre de lhbtiqa+ identiteit van de deelnemers belangrijk is voor wie ze zijn. De cijfers lopen van 1 tot 10; 1 staat voor volledig gesloten/heel onbelangrijk en 10 staat voor volledig open/heel belangrijk. Enkele bevindingen hierbij zijn:

- Deelnemers uit Almelo beoordelen hun openheid over seksuele oriëntatie tegenover ouders, broers/zussen en vrienden ruim voldoende.
- Niet-cisgender deelnemers beoordelen hun gevoel van openheid ten opzichte van genderidentiteit met een ruime voldoende. Vooral bij vrienden voelen zij de ruimte om open te zijn over hun genderidentiteit (gemiddeld 9,5).
- Er bestaat een duidelijk verschil tussen cisgender lhb+ en niet-cisgender deelnemers in hoeveel belang zij hechten aan hun lhbtiqa+ identiteit als onderdeel van wie zij zijn. Cisgender lhb+ deelnemers beoordelen dit belang met een 6,6 en niet-cisgender deelnemers beoordelen dit met een 8,5.

Tabel 2.1 Openheid en waarde aan identiteit

1 (helemaal niet open) – 10 (helemaal open)

	OVERIJSSEL	ALMELO	CIS LHB+	NIET-CIS
Openheid seksuele oriëntatie bij…				
… Ouders	8,4	8,9	8,9	-
… Broers/ zussen	8,6	9,2	9,2	-
… Vrienden	9,1	9,6	9,6	-
Openheid genderidentiteit bij…				
… Ouders	7,3	-[1]	-	*8,3*
… Broers/ zussen	7,3	-[1]	-	*8,5*
… Vrienden	8,2	-[1]	-	**9,5**
Belang lhbtiqa+ identiteit voor wie ik ben	7,2	7,1	**6,6**	**8,5**

[1]De vraag naar openheid over genderidentiteit is alleen gesteld aan niet-cisgender deelnemers.

Schuingedrukt = minder dan 10 respondenten

Ook Tabel 2.2 gaat over de mate van openheid van lhbtiqa+ personen. De tabel laat zien in hoeverre lhbtiqa+ personen het gevoel hebben open te kunnen zijn over hun lhbtiqa+ identiteit op school en op werk. De belangrijkste bevindingen zijn hier:

- Deelnemers uit Almelo beoordelen hun gevoel om open te kunnen zijn over hun seksuele oriëntatie bij medeleerlingen/studenten met een 6,3, en daarmee lager dan deelnemers uit Overijssel (7,3). Cisgender lhb+ deelnemers beoordelen dit met een onvoldoende (5,2), terwijl niet-cisgender deelnemers dit juist beoordelen met een 8,3 (let wel: er waren minder dan 10 niet-cisgender deelnemers die antwoord hebben gegeven op deze vraag, waardoor dit resultaat voorzichtig geïnterpreteerd moet worden).
- Er is een groot verschil in openheid over seksuele oriëntatie op de werkvloer tussen cisgender lhb+- en niet-cisgender deelnemers. Terwijl cisgender lhb+ deelnemers hun openheid over seksuele oriëntatie bij collega's gemiddeld met een 9,0 beoordelen, geven niet-cisgender deelnemers dit een 6,3, (ook hier zijn er minder dan 10 deelnemers, dus is voorzichtigheid geboden). Ditzelfde patroon wordt waargenomen bij openheid over seksuele oriëntatie bij leidinggevenden.

Tabel 2.2 Openheid in verschillende omgevingen

1 (helemaal niet open) – 10 (helemaal open)

	OVERIJSSEL	ALMELO	CIS LHB+	NIET-CIS
Gevoel open kunnen zijn over seksuele oriëntatie bij				
Medeleerlingen/ studenten	***7,3***	***6,3***	***5,2***	***8,3***
Docenten	*7,5*	*7,7*	*7,0*	*8,7*
Collega's	*8,4*	*8,7*	**9,0**	***6,3***
Leidinggevenden	8,5	8,4	8,7	*6,2*
Gevoel open kunnen zijn over genderidentiteit bij				
Mede leerlingen/ studenten	5,6	*6,4*	-	*6,4*
Docenten	6,4	*8,0*	-	*8,0*

Schuingedrukt = minder dan 10 respondenten

2.2 Acceptatie

Tabel 2.3 (zie volgende pagina) gaat over de mate van ervaren acceptatie in verschillende contexten. De cijfers lopen weer van 1 tot 10; 1 staat voor helemaal geen ervaren acceptatie en 10 staat voor volledig ervaren acceptatie. De belangrijkste conclusies zijn:

- De deelnemers van Almelo beoordelen op alle gebieden hun ervaren acceptatie met een voldoende. Wanneer we de cijfers van Almelo vergelijken met de cijfers van Overijssel valt op dat de ervaren acceptatie binnen geloofsgemeenschappen gemiddeld hoger is in Almelo (7,8) dan in Overijssel (6,9).
- Er bestaan echter hier verschillen tussen cisgender lhb+ en niet-cisgender deelnemers. Bij iedere categorie wordt de ervaren acceptatie door niet-cisgender deelnemers lager beoordeeld dan bij cisgender lhb+ deelnemers. Vooral het verschil in ervaren acceptatie door broers/zussen, andere familieleden en collega's is groot. Zo beoordelen cisgender lhb+ deelnemers hun ervaren acceptatie bij broers/zussen gemiddeld met een 9,4, terwijl niet-cisgender deelnemers dit beoordelen met een 5,2.
- Ook beoordelen de niet-cisgender deelnemers hun acceptatie buiten de deur lager dan cisgender lhb+ deelnemers. Hun ervaren acceptatie tijdens het uitgaan, bij de geloofsgemeenschap en in hun buurt/wijk ligt lager dan bij cisgender lhb+ deelnemers. Het grootste verschil tussen ervaren acceptatie tussen cisgender lhb+ en niet-cisgender deelnemers wordt waargenomen bij de sportvereniging/sportschool. Hier beoordelen cisgender lhb+ deelnemers hun ervaren acceptatie met een 9,0, terwijl niet-cisgender deelnemers dit juist heel laag beoordelen (3,9). Let wel dat het aantal deelnemers die deze vraag heeft ingevuld minder dan 10 was, waardoor deze resultaten voorzichtig moeten worden geïnterpreteerd.

Voor een deelnemer uit Almelo gaat acceptatie niet zo zeer om het gebaar, maar meer om gelijkwaardigheid en respect als basis. Hieronder volgt de bijbehorende quote van deze deelnemer, afkomstig uit een van de open vragen in de vragenlijst:

"Ik heb het gevoel dat er mega op acceptatie wordt gestuurd, maar als je dat wilt moet je ook accepteren dat sommige mensen en geloofsovertuigingen dat niet willen. Ik hoef niet geaccepteerd te worden, ik wil graag gerespecteerd worden. Alleen dan kun je een dialoog aangaan met iemand."

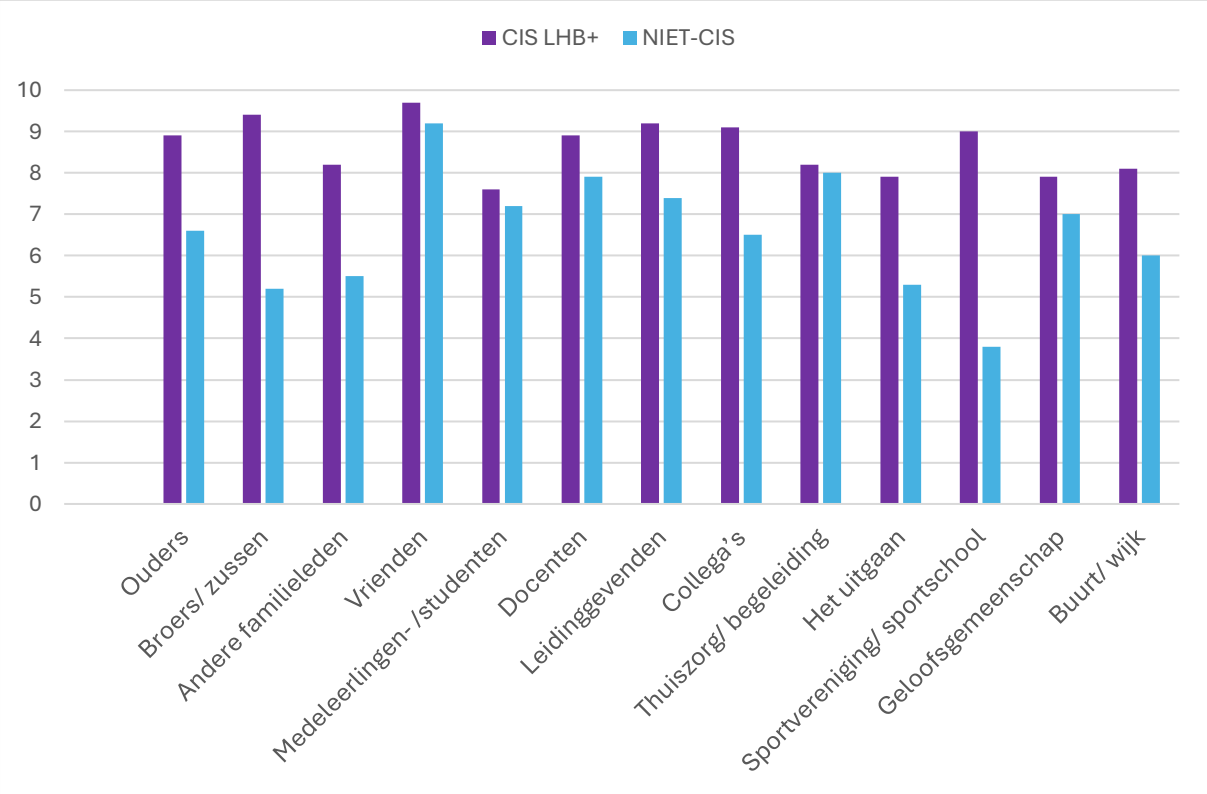
Tabel 2.3 Ervaren acceptatie in verschillende omgevingen

1 (helemaal niet geaccepteerd) – 10 (helemaal geaccepteerd)

	OVERIJSSEL	ALMELO	CIS LHB+	NIET-CIS
Mate van acceptatie door:				
Ouders	8,4	8,4	8,9	*6,6*
Broers/ zussen	8,6	8,3	**9,4**	**5,2**
Andere familieleden	7,9	7,6	8,2	5,5
Vrienden	9,2	9,6	9,7	9,2
Medeleerlingen- /studenten	7,5	7,6	7,6	*7,2*
Docenten	8,2	8,6	8,9	*7,9*
Leidinggevenden	8,6	8,8	9,2	*7,4*
Collega's	8,5	8,7	9,1	*6,5*
Thuiszorg/ begeleiding	7,9	8,1	*8,2*	*8,0*
Mate van acceptatie op/bij/in				
Het uitgaan	7,2	7,2	7,9	5,3
Sportvereniging/ sportschool	8,0	8,1	**9,0**	***3,8***
Geloofsgemeenschap	**6,9**	**7,8**	7,9	*7,0*
Buurt/ wijk	7,3	7,5	8,1	6,0

Schuingedrukt = minder dan 10 respondenten

Figuur 2.4 Verschillen tussen cisgender lhb+ en niet-cisgender deelnemers in ervaren acceptatie in verschillende omgevingen

3. Veiligheid en ongewenst gedrag

3.1 Veiligheid en aanpassingsgedrag

Tabel 3.1 beschrijft de mate waarin de deelnemers zich soms of vaak onveilig hebben gevoeld in de afgelopen twee jaar. De belangrijkste bevindingen zijn:

- Ongeveer de helft van de deelnemers in Almelo (45%) heeft zich soms of vaak in het algemeen onveilig gevoeld in de afgelopen twee jaar. In vergelijking met het algemene onveiligheidsgevoel van alle Nederlands[4] (35%) is dit een stuk hoger.
- 32% van de cisgender lhb+ personen voelt zich in het algemeen soms of vaak onveilig. Bij niet-cisgender personen is dit 78%. Hetzelfde verschil zien we op straat: 22% van de cisgender lhb+ personen en 65% van de niet-cisgender personen voelt zich soms of vaak onveilig op straat.

Tabel 3.1 (On)veiligheidsbeleving

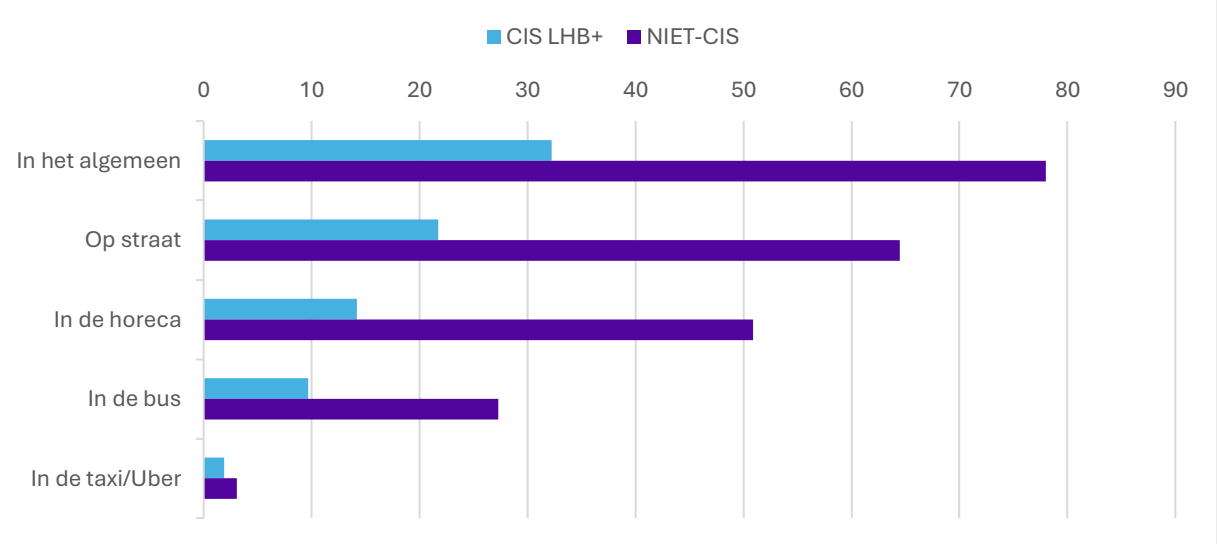
Percentage dat zich soms of vaak onveilig voelt in de afgelopen twee jaar

	OVERIJSSEL	ALMELO	CIS LHB+	NIET-CIS
In het algemeen	38	**45**	**32**	**78**
Op straat	29	33	**22**	**65**
In de horeca	23	24	14	51
In de bus	14	14	10	27
In de taxi/Uber	4	3	2	3

Antwoordmogelijkheden: nooit, zelden, soms, vaak. Deelnemers die 'Niet van toepassing' (geen optie bij algemeen) invulden zijn niet meegeteld.

Figuur 3.2 (On)veiligheidsbeleving

Percentage dat zich soms of vaak onveilig voelt in de afgelopen twee jaar

[4] Akkermans, M., Derksen, E., Kennis, M., Kloosterman, R., & Moons, E. (2024). Veiligheidsmonitor 2023. Geraadpleegd van https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2024/veiligheidsmonitor-2023/3-veiligheidsbeleving.

In Tabel 3.3 staat beschreven in hoeverre deelnemers hun gedrag aanpassen in het openbaar uit angst voor negatieve reacties op hun lhbtiqa+ identiteit. Hierbij zijn verschillende vormen van aanpassingsgedrag gemeten. De belangrijkste bevindingen zijn:

- Ongeveer de helft (46%) van de deelnemers uit Almelo geeft aan zich in de afgelopen twee jaar niet te hebben aangepast uit angst voor negatieve reacties op diens lhbtiqa+ identiteit.
- Ruim een derde van de deelnemers uit Almelo geeft aan het openbaar kussen of zoenen (38%) of hand in hand lopen (35%) wel eens te hebben vermeden. Daarnaast geeft 29% van de deelnemers uit Almelo aan wel eens bepaalde plekken of buurten te hebben vermeden uit angst voor een negatieve reactie op hun lhbtiqa+ identiteit.

Tabel 3.3 Gedragsaanpassing

Aanpassing van gedrag in het openbaar uit angst voor negatieve reactie op lhbtiqa+ identiteit in de afgelopen twee jaar

%	OVERIJSSEL	ALMELO	CIS LHB+	NIET-CIS
Nee, niet aangepast	43	**46**	47	45
Ja, vermeden te kussen of te zoenen	34	**38**	43	25
Ja, vermeden hand in hand te lopen	33	**35**	39	25
Ja, ik heb mijn kledingkeuze aangepast	13	13	14	11
Ja, ik heb bepaalde plekken of buurten vermeden	16	**29**	29	28
Ja, ik heb lhbtiqa+ symbolen verborgen	15	8	8	11
Ja, ik heb mijn stemgebruik of lichaamstaal aangepast	13	12	9	20
Ja, anders	4	4	2	11

3.2 Ervaring met ongewenst gedrag

Tabel 3.4 laat zien in hoeverre deelnemers te maken hebben (gehad) met verschillende vormen van ongewenst gedrag. Dit is opgesplitst in 'lichtere' en 'zwaardere' vormen van ongewenst gedrag. Bij lichtere vormen van ongewenst gedrag staat het percentage lhbtiqa+ deelnemers die het regelmatig tot vaak hebben meegemaakt. Bij zwaardere vormen staat het percentage lhbtiqa+ deelnemers die het soms, regelmatig of vaak hebben meegemaakt. De belangrijkste conclusies zijn hierbij:

- Het percentage deelnemers dat in de afgelopen twee jaar slachtoffer is geworden van ongewenst gedrag ligt in Almelo voor vrijwel alle categorieën hoger dan in Overijssel. Bijvoorbeeld: in Almelo geeft 30% van de deelnemers aan seksuele intimidatie wel eens/regelmatig/vaak mee te maken, tegenover 18% in Overijssel. Daarmee ligt het percentage in Almelo bijna twee keer zo hoog dan in Overijssel.
- Er bestaat een groot verschil tussen het percentage cisgender lhb+ en niet-cisgender deelnemers dat te maken krijgt met ongewenst gedrag. Zo geeft 8% van de cisgender lhb+ deelnemers aan regelmatig of vaak te maken te hebben met uitschelden, uitlachen of pesten. Onder niet-cisgender deelnemers ligt dit aandeel aanzienlijk hoger met 37%.
- Ook bij de zwaardere vormen van ongewenst gedrag, zoals seksuele intimidatie, is het aandeel niet-cisgender deelnemers die hier wel eens/regelmatig/vaak mee te maken heeft vele malen groter dan onder cisgender lhb+ deelnemers (6% voor cisgender lhb+ deelnemers en 59% voor niet-cisgender deelnemers).

Tabel 3.4 Slachtofferschap

Percentage dat de afgelopen 2 jaar slachtoffer is geworden van

	OVERIJSSEL	ALMELO	CIS LHB+	NIET-CIS
% Regelmatig of vaak				
Afkeurende blikken	11	25	11	57
Uitschelden, uitlachen of pesten	7	17	**8**	**37**
Cyberpesten	5	4	6	0
Ongelijke behandeling	7	4	6	0
% Wel eens / regelmatig / vaak				
Bedreiging	17	21	11	42
Bekladding/ vernieling van eigendommen	7	15	7	34
Seksuele intimidatie	**18**	**30**	**6**	**59**
Seksuele mishandeling	3	4	4	3
Lichamelijke mishandeling	4	6	5	8

Antwoordmogelijkheden: nooit, wel eens, regelmatig, vaak. Deelnemers die 'Weet ik niet' invulden zijn niet meegeteld.

Tabel 3.5 richt zich op de mate waarin lhbtiqa+ deelnemers uit Almelo te maken krijgen met ongewenst gedrag op de werkvloer. De belangrijkste conclusies zijn:

- Ruim de helft van de deelnemers uit Almelo (68%) geeft aan te maken te hebben gehad met vervelende grappen over lhbtiqa+ op de werkvloer.
- Er bestaat een groot verschil tussen cisgender lhb+ en niet-cisgender deelnemers in ervaren discriminatie tijdens het solliciteren. Waar 11% van de cisgender-lhb+ deelnemers hier soms, regelmatig of vaak mee te maken heeft gehad, is dit percentage 64% voor niet-cisgender deelnemers.

Tabel 3.5 Ongewenst gedrag op de werkvloer

Percentage dat dit soms, regelmatig of vaak meemaakt

	OVERIJSSEL	ALMELO	CIS LHB+	NIET-CIS
Vervelende grappen op de werkvloer over lhbtiqa+	60	**68**	70	*59*
Iets over het weekend/privéleven bewust niet vertellen vanwege lhbtiqa+ identiteit	37	25	23	*41*
Tijdens het solliciteren gediscrimineerd gevoeld vanwege lhbtiqa+ identiteit	19	25	**11**	**64**

Schuingedrukt = minder dan 10 respondenten

Antwoordmogelijkheden: nooit, soms, regelmatig, vaak. Deelnemers zonder betaald werk zijn niet meegeteld.

3.5 Handelingsperspectief

Tabel 3.6 laat zien wat het handelingsperspectief is voor slachtoffers van ongewenst gedrag. Deze vraag is alleen gesteld aan personen die één of meerdere vormen van ongewenst gedrag hebben meegemaakt. Hieruit volgen de volgende conclusies:

- Het overgrote deel van de deelnemers doet geen melding/aangifte bij ongewenst gedrag. Zo heeft 100% van de deelnemers die te maken hebben gehad met bedreiging, bekladding/vernieling of seksuele mishandeling géén melding gedaan. Ook bij ongelijke behandeling en seksuele intimidatie ligt het percentage dat géén aangifte heeft gedaan zeer hoog.
- Alleen bij lichamelijke mishandeling geeft 42% aan geen aangifte te doen of melding te maken. Van de deelnemers die wél hiervoor aangifte hebben gedaan, geeft de helft aan zich serieus genomen te voelen door de politie bij hun aangifte. Dit gaat echter wel over een zeer kleine groep van twee deelnemers, dus dit resultaat dient voorzichtig geïnterpreteerd te worden.
- Geen van de deelnemers heeft een melding gedaan bij een anti-discriminatievoorziening.

Tabel 3.6 Handelingsperspectief bij ongewenst gedrag

Percentage dat (geen) type melding heeft gedaan

%	Geen melding gemaakt	Melding gemaakt politie	Melding gemaakt anti-discriminatie-voorziening	Voelde me serieus genomen door politie (%(helemaal) mee eens)	Voelde me serieus genomen door ADV (%(helemaal) mee eens)
Ongelijke behandeling	97	3	0	*100*	-
Bedreiging	***100***	0	0	*-*	-
Bekladding/ vernieling van eigendommen	***100***	*0*	*0*	*-*	-
Seksuele intimidatie	95	5	0	*0*	-
Seksuele mishandeling	***100***	*0*	*0*	-	-
Lichamelijke mishandeling	***42***	*53*	*0*	***50***	-

Schuingedrukt = onder de 10 deelnemers

Aan deelnemers is gevraagd waarom zij zich al dan niet serieus genomen voelen door de politie. In de volgende quote heeft een deelnemer het over Roze in Blauw. Roze in Blauw is een informeel netwerk van medewerkers van de politie die zich op eigen initiatief inzetten voor het lhbtiqa+ thema. Deze deelnemer voelt dit niet als een plek waar diegene terecht kan:

"Roze in Blauw is in de praktijk niet een plek waar je als transgender terecht kan. Op grond van mijn eigen ervaringen en die van anderen is Roze in Blauw niet beschikbaar voor ons. Dit moet veranderen. Nu is Roze in Blauw vooral een prachtig PR-initiatief van de politie."

Tabel 3.7 (op de volgende pagina) laat de redenen zien waarom deelnemers die te maken hebben gehad met ongewenst gedrag géén melding hebben gemaakt of aangifte hebben gedaan. De belangrijkste bevindingen zijn als volgt:

- Van alle mogelijke redenen om geen melding te doen van ongewenst gedrag, is "*ik verwachtte dat er niets zou gebeuren met mijn melding*" de meest gekozen reden. Daarnaast is bezorgdheid over de negatieve gevolgen een veelvoorkomende reden om geen melding te doen.
- Vooral lichamelijke mishandeling valt op. Alle redenen die hiervoor zijn ingevuld, zijn gebaseerd op angst of een laag vertrouwen in instanties. Zo geeft 100% van de deelnemers die te maken hebben gehad met lichamelijke mishandeling aan dat ze verwachtten dat er niets zou gebeuren met hun melding, of dat ze bezorgd waren over de negatieve gevolgen (resultaat op basis van minder dan 10 deelnemers, dus voorzichtige interpretatie).

Tabel 3.7 Redenen om ongewenst gedrag niet te melden

Percentage dat reden om (geen) type melding te doen aan heeft gevinkt

%	Ongelijke behandeling	Bedreiging	Bekladding/ vernieling van eigendommen	Seksuele intimidatie	Seksuele mishandeling	Lichamelijk mishandeling
Ik vond het niet nodig	27	16	*6*	9	*0*	*0*
Ik wilde er geen tijd aan besteden	14	21	*0*	24	*27*	*0*
Ik heb het probleem zelf opgelost	8	5	*0*	19	*24*	*0*
Ik verwachtte dat er niets zou gebeuren met mijn melding	46	31	*75*	57	*77*	***100***
Ik verwachtte dat het niet te bewijzen zou zijn	10	25	*0*	63	*77*	*34*
Ik was bezorgd over de negatieve gevolgen	35	0	*75*	42	*27*	***100***
Ik had angst voor de dader(s)	5	0	*6*	43	*74*	*34*
Ik wist niet hoe of waar ik het kon melden of aangifte kon doen	10	8	*0*	6	*0*	*0*
Ik heb het op een andere manier opgelost	38	51	*89*	40	*0*	*0*

Schuingedrukt = minder dan 10 respondenten

4. Woonomgeving en overheidsbeleid

4.1 Verbondenheid leefomgeving

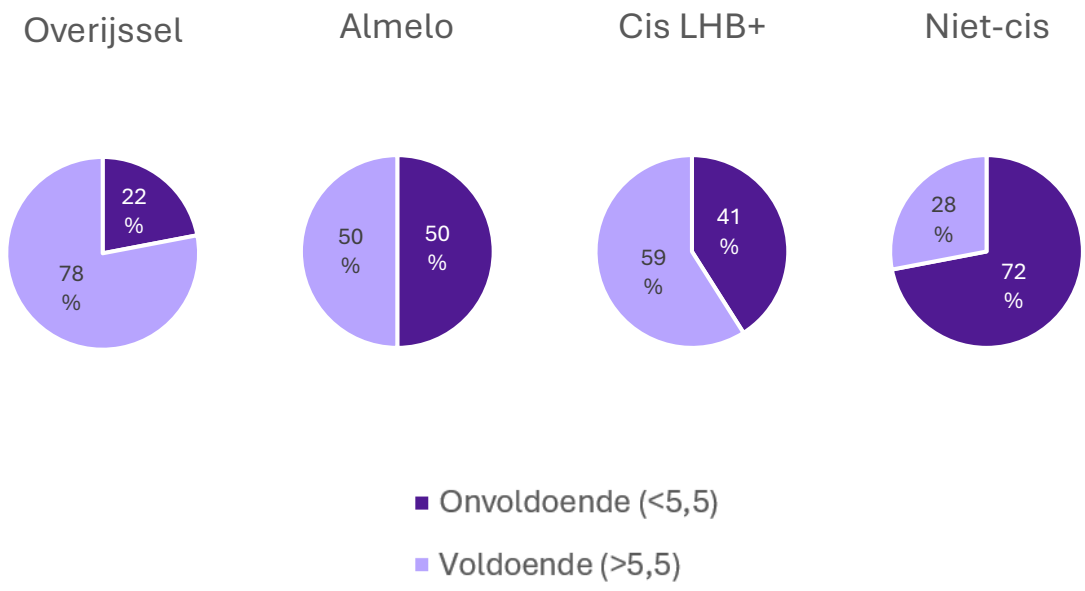
Tabel 4.1 gaat over het algemene gevoel van verbondenheid dat deelnemers hebben met hun woonplaats Almelo. Hieruit kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

- Deelnemers uit Almelo geven gemiddeld een laag cijfer aan hun verbondenheid met de leefomgeving. Deelnemers uit Overijssel geven dit gemiddeld een 7, terwijl deelnemers Almelo dit gemiddeld een 5,4 geven. Daarmee beoordeelt ongeveer de helft van de deelnemers uit Almelo de verbondenheid met een onvoldoende.
- Ook zijn er verschillen tussen cisgender lhb+ en niet-cisgender deelnemers. Niet-cisgender deelnemers beoordelen hun verbondenheid met de leefomgeving bijna twee keer zo laag als cisgender lhb+ deelnemers.

Tabel 4.1 Verbondenheid met de leefomgeving

	OVERIJSSEL	ALMELO	CIS LHB+	NIET-CIS
Algemene verbondenheid woonplaats (1-10)	**7,0**	**5,4**	6,2	3,4
% onvoldoende (<5,5)	22	50	41	72

Figuur 4.1.1 Percentage deelnemers dat hun verbondenheid met de woonplaats met een (on)voldoende beoordeelt.

Tabel 4.2 beschrijft in hoeverre deelnemers graag meer (of minder) lhbtiqa+ personen in hun woonplaats zouden willen kennen. De bevindingen zijn als volgt:

- Ongeveer driekwart van de deelnemers uit Almelo (74%) geeft aan meer of veel meer lhbtiqa+ personen in hun woonplaats te willen kennen. Daarbij hebben meer niet-cisgender deelnemers hier behoefte aan dan cisgender lhb+ deelnemers.

Tabel 4.2 Zou u meer of minder lhbtiqa+ personen in uw woonplaats willen kennen?

%	OVERIJSSEL	ALMELO	CIS LHB+	NIET-CIS
(Veel) meer	73	**74**	67	91
Niet meer, niet minder	27	25	32	9
(Veel) minder	0	1	1	0

4.2 Behoeften en voorkeuren lokaal beleid

Tabel 4.3 geeft weer in hoeverre deelnemers tevreden zijn met het lokale lhbtiqa+ beleid van de gemeente en hoeveel waarde zij hieraan hechten. De belangrijkste bevindingen hierbij zijn:

- De algemene tevredenheid over wat de gemeente Almelo doet voor acceptatie van seksuele- en genderdiversiteit is laag onder de deelnemers. In Almelo vindt slechts 6% en 7% dat de gemeente genoeg doet voor de acceptatie van respectievelijk seksuele- en genderdiversiteit.
- Daarnaast zijn er weer grote verschillen tussen cisgender lhb+ en niet-cisgender deelnemers. Niet-cisgender deelnemers zijn minder tevreden met hoeveel de gemeente Almelo doet voor de acceptatie van seksuele- en genderidentiteit. Daarnaast geven niet-cisgender deelnemers vrijwel unaniem (97%) aan dat lokaal beleid van belang is om lhbtiqa+ discriminatie tegen te gaan. Dit aandeel is bijna twee keer zo groot als onder de cisgender lhb+ deelnemers (50%).

Tabel 4.3 Stellingen over het lhbtiqa+ beleid van de gemeente

% (helemaal) eens	OVERIJSSEL	ALMELO	CIS LHB+	NIET-CIS
Ik vind dat de gemeente genoeg doet voor acceptatie van seksuele diversiteit.	23	**7**	8	6
Ik vind dat de gemeente genoeg doet voor acceptatie van genderdiversiteit.	18	**6**	8	0
Ik vind dat naast landelijk beleid, lokaal beleid belangrijk is voor de aanpak van lhbtiqa+-discriminatie.	77	64	**50**	**97**
Ik weet waar ik terecht kan in de gemeente als ik te maken krijg met discriminatie.	31	40	32	60
Als mensen discriminatie meemaken, moeten zij terecht kunnen bij een antidiscriminatie meldpunt voor advies buiten de politie.	75	75	72	8

Antwoordmogelijkheden: helemaal mee oneens, mee oneens, neutraal, mee eens, helemaal mee eens. Deelnemers die 'Weet niet/n.v.t.' invulden zijn niet meegeteld.

Tabel 4.4 laat zien in hoeverre deelnemers het belangrijk vinden dat de gemeente Almelo verschillende vormen van lhbtiqa+ gerelateerd beleid regelt en betaalt. De belangrijkste bevindingen zijn:

- De beleidsmaatregelen 'voorlichting op scholen', 'gratis geslacht aanpassen in identiteitsdocumenten' en 'de regenboogvlag uithangen op lhbtiqa+ dagen' worden door deelnemers het meest belangrijk gevonden. 73 en 74% vind deze maatregelen (heel) belangrijk.
- Door de gemeente geregelde en betaalde regenboogbankjes, regenboogzebrapaden en mannenontmoetingsplekken/cruisearea worden door de minste deelnemers belangrijk gevonden.

- Er bestaat een groot verschil in de beleidsvoorkeuren tussen cisgender lhb+ en niet-cisgender deelnemers. Bijvoorbeeld bij het voorstel om gratis het geslacht aan te kunnen passen in identiteitsbewijzen vindt 62% van de cisgender lhb+ deelnemers dit (heel) belangrijk, terwijl 100% van de niet-cisgender deelnemers dit (heel) belangrijk vindt. Een nog groter verschil zien we voor genderneutrale communicatie (39% en 975) en toiletten (42% en 97%). Deze verschillen komen waarschijnlijk door het feit dat deze maatregelen vooral invloed hebben op het leven van niet-cisgender personen. Deze beleidsmaatregelen bevorderen toegankelijkheid en bouwen drempels af die acceptatie van deze groep mogelijk verminderen.

Tabel 4.4 Beleidsvoorkeuren

Percentage dat het (heel) belangrijk vindt dat gemeente het volgende regelt en betaalt

%	OVERIJSSEL	ALMELO	CIS LHB+	NIET-CIS
Voorlichting op scholen.	92	**74**	69	87
Gratis geslacht aanpassen in identiteitsdocumenten zoals paspoort en rijbewijs.	67	**73**	**62**	**100**
Regenboogvlag uithangen op lhbtiqa+-dagen als Coming Out Dag.	73	**73**	66	91
In gesprek gaan met religieuze gemeenschappen over acceptatie van lhbtiqa+.	72	67	61	79
Financiële ondersteuning voor lokale lhbtiqa+ initiatieven als ontmoetingsgroepen en evenementen.	71	67	62	78
Een beleidsadviescommissie lhbtiqa+ beleid met mensen uit de gemeenschap.	70	65	62	73
Voorlichting in de ouderenzorg	70	60	58	66
Genderneutrale toiletten in het gemeentehuis en andere openbare ruimten.	59	58	**42**	**97**
Genderneutrale gemeentelijke communicatie.	59	56	**39**	**97**
Fototentoonstellingen over lhbtiqa+ personen in de openbare ruimte.	55	50	44	66
Een apart politie-aangifte loket voor lhbtiqa+-geweld.	49	34	23	61
Regenboogbankjes en -zebrapaden.	40	27	36	3
Mannen-ontmoetingsplaatsen/ cruisearea.	22	27	35	7

Deelnemers die ‘Weet ik niet’ invulden zijn niet meegeteld.

5. Beleidsaanbevelingen

De meerderheid van lhbtiqa+ personen uit Almelo vindt dat hun gemeente niet genoeg doet voor de acceptatie van seksuele- en genderdiversiteit. Daarbij geeft de meerderheid ook aan dat lokaal beleid van belang is voor de aanpak van lhbtiqa+ discriminatie.

In dit hoofdstuk worden beleidsaanbevelingen gegeven voor de gemeente Almelo op basis van de conclusies uit de hoofdstukken 2 tot en met 4. Op het moment van schrijven van dit rapport heeft Almelo nog weinig openbare beleidsstukken die zich focussen op bredere inclusie, laat staan inclusie van lhbtiqa+ inwoners. Het is daarom raadzaam voor de gemeente om de volgende beleidsaanbevelingen in een hiërarchische volgorde te lezen. Deze volgorde betekent niet dat de ene beleidsmaatregel meer of minder impact heeft dan de ander, maar dat de eerstgenoemde aanbevelingen fundamenteel zijn voor het uitvoeren van latere/concretere beleidsmaatregelen. We beschrijven de maatregelen in de volgende hiërarchie:

1. Overkoepelende maatregelen

Deze beleidsmaatregelen vormen de basis voor een Almelo dat inclusiever, toegankelijker en veiliger is voor haar lhbtiqa+ inwoners. Door te investeren in deze maatregelen, wordt het uitvoeren van de andere beleidsadviezen effectiever en efficiënter gemaakt.

2. Zichtbaarheidsmaatregelen

Deze beleidsaanbevelingen bouwen voort op de basismaatregelen. Ze zijn vooral gericht op het creëren van connecties met de lhbtiqa+ gemeenschap van Almelo, om zo meer verdiepende inzichten in hun ervaringen en wensen te kunnen krijgen. Vervolgens kunnen deze connecties bijdragen aan het uitvoeren, evalueren en eventueel aanscherpen van het bestaande beleid.

3. Praktijkmaatregelen

Deze maatregelen zijn praktisch van aard. Hoewel niet uitputtend, zijn deze beleidsadviezen concreet en relatief snel zonder hoge kosten uit te voeren. Ze hebben het meeste nut wanneer ze in samenhang met de basis- en verbindingsmaatregelen worden uitgevoerd.

Overkoepelende maatregelen

Het vormen van een gemeentelijk inclusiebeleid

Almelo heeft op moment van schrijven geen actief lhbtiqa+ gerelateerd inclusiebeleid. Dit wordt weerspiegeld in de cijfers van dit rapport, waarin de ervaringen van lhbtiqa+ inwoners van Almelo gemiddeld minder positief zijn dan in de rest van Overijssel. Het is belangrijk dat Almelo hier meer grip op krijgt. Hierbij is het vormen van een inclusiebeleid, waarin de ervaringen en wensen van lhbtiqa+ inwoners worden meegenomen, een belangrijke stap. Idealiter wordt het inclusiebeleid meegenomen in een meerjarig beleidsplan, waarin doelstellingen met betrekking tot inclusie worden gevormd en geëvalueerd. Daarbij is het van belang dat er rekening wordt gehouden met het feit dat de ervaringen en wensen van cisgender lhb+ en niet-cisgender inwoners sterk uiteenlopen. Om voldoende draagvlak voor het beleid te creëren, is het raadzaam om het beleid vorm te geven in samenspraak met lokale/regionale belangenorganisaties en andere inwoners van Almelo. Hun ervaringen en wensen zijn waardevolle input voor het maken van het inclusiebeleid (hierover meer bij de zichtbaarheidsmaatregelen).

Het aanstellen van een inclusieambtenaar

Op het moment van schrijven van dit rapport is er nog geen inclusieambtenaar in de gemeente Almelo. Het vrijstellen van uren voor een inclusieambtenaar heeft grote voordelen. Hierdoor wordt inclusie onderdeel van een structurele verantwoordelijkheid. De inclusieambtenaar neemt daarbij verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen, coördineren en bewaken van inclusief beleid. Daarnaast kan een inclusieambtenaar structureel contact onderhouden met inwoners en (belangen)organisaties. Daardoor worden er niet alleen *voor* inwoners plannen gemaakt, maar ook *met* inwoners.

Aansluiting bij het landelijke Regenbooggemeenteprogramma

Deze aanbeveling is aanvullend op bovenstaande fundamentele maatregelen. Door het actief streven naar een betere levenskwaliteit voor de lhbtiqa+ inwoners van Almelo, kan Almelo meedoen aan het landelijke Regenbooggemeenteprogramma. Om deel te kunnen nemen aan dit landelijke programma, moet een gemeente aan een aantal voorwaarden voldoen. Zo moet een gemeente lokaal lhbtiqa+ beleid hebben en dit actief nastreven. Hiervoor moet de gemeente eigen middelen inzetten: aanstellen van een inclusie ambtenaar en financiële middelen vrijmaken. Ook moet de gemeente structurele samenwerking aangaan met lokale netwerken, zoals het COC, welzijnsorganisaties en de lokale politie. Als laatste dient een regenbooggemeente zich in te zetten voor zichtbaarheid (zoals het hijsen van de regenboogvlag op lhbtiqa+ dagen) en educatie (bijvoorbeeld op scholen en verenigingen). Zie de zichtbaarheid- en praktijkmaatregelen op pagina’s 29 en 30 waarin een aantal van deze voorwaarden zijn uitgewerkt.

Wanneer een gemeente aan bovenstaande maatregelen voldoet, tekent de gemeente een officiële intentieverklaring met de minister van OCW. Aansluiten bij het landelijke Regenbooggemeenteprogramma kan een grote bijdrage leveren aan het behalen van de in het inclusiebeleid opgestelde doelen. Gemeenten die meedoen aan het landelijke Regenbooggemeenteprogramma krijgen namelijk (financiële) ondersteuning/middelen toegekend. Deze kunnen worden benut bij het uitvoeren van het lhbtiqa+ inclusiebeleid.

De grotere gemeenten in de buurt van Almelo zijn al een regenbooggemeente: Enschede en Hengelo. Gemeente Almelo die zich ook inzet om een regenbooggemeente te worden, is een mooie stap richting het welzijn van lhbtiqa+ personen in de regio.

Zichtbaarheidsmaatregelen

Structureel overleg tussen gemeente, lhbtiqa+ organisaties en/of inwoners.

We adviseren om structureel overleg tussen de gemeente en lokale lhbtiqa+ organisaties en/of inwoners vorm te geven. Tijdens deze overleggen kunnen signalen uit de gemeenschap, ontwikkelingen in de gemeente en de voortgang en vorming van het inclusiebeleid worden besproken. Ook kunnen nieuwe beleidsvoornemens worden beoordeeld en kan gezamenlijk worden bepaald welke onderwerpen extra aandacht nodig hebben. Zo kunnen onderling ervaringen en ideeën gedeeld worden over de huidige stand van zaken rondom lhbtiqa+ in Almelo en kan een dialoog aangegaan worden over hoe de situatie te verbeteren. Daarnaast biedt contact met organisaties de mogelijkheid om in contact te komen en blijven met lhbtiqa+ inwoners van Almelo. Hun ervaringen en input zijn minstens zo belangrijk voor het vormen en evalueren van het inclusiebeleid.

Het aansluiten bij het landelijke Regenbooggemeenteprogramma kan grote voordelen hebben bij het leggen van contact met lhbtiqa+ organisaties/inwoners. Met behulp van deze ondersteuning en middelen kan de gemeente gemakkelijker structureel contact leggen met de lhbtiqa+ gemeenschap. Dit kan bijvoorbeeld door organisaties te ondersteunen in de organisatie van activiteiten op lhbtiqa+ themadagen, zoals Roze Zaterdag, Pride en Coming Out Day. Dit gebeurt bijvoorbeeld in gemeente Hengelo. Hier worden lhbtiqa+ organisaties financieel ondersteund door de gemeente in het organiseren van dit soort activiteiten. Gemeente Hengelo financiert dit vanuit het budget dat zij ontvangen als regenbooggemeente.

Lhbtiqa+ en gemeentelijke communicatie

Om de communicatie tussen de gemeente en lhbtiqa+ inwoners te bevorderen, is het van belang dat de gemeente gebruikmaakt van inclusief en genderneutraal taalgebruik. Dit betekent dat de gemeentelijke communicatie niet uitgaat van een binaire indeling in man en vrouw of van heteroseksualiteit als norm. Hierdoor voelen alle inwoners zich zoveel mogelijk (h)erkend en aangesproken. Er bestaan hiervoor meerdere richtlijnen, zoals de handreiking over regenboogtaal van de gemeente Amsterdam.[5] Ook in formulieren, brieven en ander materiaal kan hier rekening mee worden gehouden. Het is daarbij belangrijk dat inclusief taalgebruik niet alleen wordt toegepast binnen lhbtiqa+ specifiek beleid, maar juist onderdeel wordt van de reguliere gemeentelijke communicatie.

[5] Gemeente Amsterdam. (2017). *Regenboog taaltips: Handreiking voor respectvolle en inclusieve communicatie*. https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2020-07/regenboogtaaltips_03.pdf

Praktijkmaatregelen

Toegankelijke informatievoorziening en inclusie

Maak een aparte pagina op de gemeentelijke website voor lhbtiqa+ inwoners. Op deze pagina kunnen lhbtiqa+ inwoners worden verwezen naar lhbtiqa+ gerelateerde ontmoetingsplekken, (belangen)organisaties en evenementen. Omdat deze organisaties tijdens het schrijven van het rapport nog niet actief zijn in Almelo, is het eerst nodig om deze te ontwikkelen of regionale organisaties te benaderen.

Daarnaast kan de gemeente hen via de website ook verwijzen naar andere lhbtiqa+ gerelateerde diensten, zoals www.switchboard.nl. Hiermee ondersteunt de gemeente Almelo de lhbtiqa+ gemeenschap op het gebied van toegankelijkheid en biedt zij verdere erkenning voor deze groep. Een ander voordeel van een aparte lhbtiqa+ pagina is dat inwoners hierdoor gemakkelijker kunnen worden doorverwezen naar lhbtiqa+ meldpunten. Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt namelijk dat de meldingsbereidheid van lbhtiqa+ deelnemers in Almelo laag is. Het overgrote deel van de lhbtiqa+ inwoners uit Almelo die ongewenst gedrag meemaken, meld dit niet (zie Tabel 3.6 op pagina 19). Door verschillende lhbtiqa+ gerelateerde meldpunten, zoals Roze in Blauw en antidiscriminatievoorzieningen, op één toegankelijke plek te verzamelen, wordt het voor inwoners gemakkelijker om deze te vinden. Dit kan bijdragen aan meer kennis over de beschikbare meldpunten en daarmee mogelijk aan een hogere meldingsbereidheid.

Naast een aparte pagina op de gemeentelijke website kunnen ook andere digitale kanalen worden gebruikt om (nieuw) gemeentelijk beleid en andere relevante informatie met lhbtiqa+ personen te delen. Deze andere mediakanalen zouden daarbij ook een mooie optie zijn om voor aanvullende informatie door te verwijzen naar de gemeentelijke website.

Zicht op (on)veiligheid

Uit dit onderzoek blijkt dat 45% van de lhbtiqa+ deelnemers uit Almelo regelmatig tot vaak onveilig voelt of heeft gevoeld (zie Tabel 3.1 op pagina 16). Bij transgender- en non-binaire personen is dit zelfs 78%. De verhoging van de veiligheid, met name voor deze gemeenschap, is daarmee van groot belang. Door de beperkingen van dit onderzoek kan niet met zekerheid worden vastgesteld waardoor de onveiligheidsgevoelens worden veroorzaakt. Het is bijvoorbeeld niet duidelijk welke aspecten samenhangen met gemeentelijk beleid en welke met het optreden van de politie. Om effectief veiligheidsbeleid te kunnen ontwikkelen, moet daarom eerst nader worden onderzocht waar deze ervaren onveiligheid precies vandaan komt.

Om dit te achterhalen kan de gemeente gebruikmaken van de eerder voorgestelde structurele overleggen tussen de gemeente en lhbtiqa+ organisaties en inwoners. Hun ervaringen zijn belangrijke kennisbronnen voor het verbeteren van de veiligheid binnen Almelo. Denk hierbij aan plekken in Almelo die de lhbtiqa+ gemeenschap liever vermijdt door een gevoel van onveiligheid, of verhalen over hun ervaringen bij het maken van een melding of het doen van aangifte. Aan de hand hiervan wordt vastgesteld wat kan worden aangepakt door de gemeente, en wat door de politie.

Bijlage 1: Uitleg lhbtiqa+ begrippen

De afkorting lhbtiqa+ wordt gebruikt voor mensen die zich niet identificeren als cisgender en/of een andere seksuele oriëntatie hebben dan heteroseksueel. Onderstaande definities zijn gebaseerd op de handreiking Feiten en cijfers over lhbtiqa+ personen op een rij van Movisie.[6]

Seksuele oriëntatie

Seksuele oriëntatie gaat over tot wie iemand zich in termen van gender (seksueel) aangetrokken voelt.

- **Lesbisch**: Iemand voelt zich uitsluitend aangetrokken tot personen van hetzelfde gender (vrouw op vrouw).
- **Homoseksueel**: iemand voelt zich uitsluitend aangetrokken tot personen van hetzelfde gender (man op man).
- **Bi+**: een overkoepelende term voor mensen die zich aangetrokken voelen tot twee of meer genders. Hieronder vallen verschillende identiteiten, zoals biseksueel, panseksueel, omniseksueel en queer.
- **Aseksueel**: iemand voelt zich niet of weinig seksueel aangetrokken tot anderen. Sommige personen ervaren wel romantische gevoelens voor andere mensen.
- **Heteroseksueel**: iemand voelt zich uitsluitend aangetrokken tot het andere geslacht (man op vrouw, vrouw op man).

Genderidentiteit

Dit gaat over hoe iemand zich identificeert. Dat kan als man, vrouw, allebei, geen van beide, iets tussen man en vrouw in, of juist iets buiten dit spectrum.

- **Cisgender**: dit is een term waarmee mensen worden aangeduid van wie de genderidentiteit overeenkomt met het geslacht man of vrouw dat hen bij hun geboorte is toegewezen.
- **Transgender**: dit is een term voor personen die zich niet thuis voelen in het geslacht wat ze toegewezen hebben gekregen bij hun geboorte. Niet iedereen die identificeert als transgender heeft een lichamelijke transitie gehad of wil dit.
- **Non-binair**: een genderidentiteit die niet past binnen de hokjes vrouw of man. Non=binaire personen geven vaak, maar niet altijd, de voorkeur aan genderneutrale voornaamwoorden zoals hen/hun of die/diens.

[6] Van den Berg, K., Van Kleef, N., & Weegels, E. (2025) Feiten en cijfers over lhbtiqa+ personen op een rij. Movisie. Geraadpleegd van https://www.movisie.nl/publicatie/feiten-cijfers-lhbtiqa-rij

In de afkorting lhbtiqa+ staat de i voor **intersekse**. Dit verwijst naar mensen die geboren zijn met een lichaam dat niet past binnen de normatieve definities van man en vrouw. Intersekse verschilt van transgender omdat intersekse een expliciete biologische of genetische oorzaak heeft zoals bijvoorbeeld het hebben van een extra X chromosoom. Intersekse wordt soms ook DSD genoemd.

De Q staat voor **queer**. Dit is een meer algemeen woord dat staat voor een open, brede genderidentiteit en/of seksuele identiteit. Mensen noemen zichzelf vaak queer als ze zichzelf niet willen labelen met een vaststaand gender en/of seksuele identiteit.

De + staat voor alle seksuele oriëntaties en genderidentiteiten, los van heteroseksueel en cisgender, die niet direct in de afkorting benoemd worden.

vizier
gericht op discriminatie & diversiteit

Gemeente Almelo